

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עה.

עין משפט נר מצוה

נא א ב ג מיי פ"ב מהל
 טומאת אוכלין הל' ו'
 נה ד מיי פ"ו מהל
 מכללות אכורות הל'
 א סמג לאוין קנה טשי"ע
 י"ד ס"ה טד טשי"ב
 כהנה"ה:
 נה ה מיי שם הל' ד
 טשי"ע שם טשי"ג:
 ו מיי פ"א מהלכות
 מעשה קנינות הל'
 יט:
 סא ז מיי פ"ה מהלכות
 מכללות אכורות הל'
 טו ופ"ב מהל' אבות
 הטומאה הל' א סמג לאוין
 קלו טשי"ע י"ד ס"י יג
 טשי"ג:

שיטה מקובצת

א הני מילי בהמה דיש
 במינה טרפות אבל דגים
 דאין במינה טרפות אימא
 לא תיקו: ב מה חלב ושתי
 כליות. גיב עיין תוס'
 ובחים דף צ"ח ע"א:
 ג שאין ת"ל ומה שלמים:
 ז ויצא לאורי העולם דאין
 איסור חלב:

רבינו גרשום

לשחיטה ותיקון דאינה
 ראויה לשחיטה חשובה
 ממה אבל לענין דגים
 אינן חשובין מתין עד
 שיתמו: מה חלב ושתי
 כליות האמורין באשם.
 לומר דאשם אינו אלא
 זכור וזכר אין לו שליל
 אף כל מוצא מכלל שליל
 דאין ראויין לגבי מוכח
 אימורין דשליל בשלמא
 לדידי היינו דאיצטרין
 קרא למעוטי דחלבו
 חשוב חלב ומפניו אינו
 דאין לאימורין. א"ל טעם
 ירדי דאמינא אנא דאין
 חשוב חלב מהכא דהוינן
 דמעוטי קרא לגבוה:
 מדי דהוא אפחות זמן
 דפסול לגבוה האי נמי
 פסול: לדברי האוסר מתיר
 לר"מ דמתיר במתני
 דאמר בן ט' צריך שחיטה
 דלא אמר עובר ירך
 אמו הוא הכא נמי לא
 אמר עובר ירך אמו
 הוא ואין חשוב טרפה.
 לדברי המתיר בלא שחיטה
 דאמר עובר ירך אמו הוא
 הכא נמי אמר לענין
 טרפה עובר ירך אמו
 ואסור: ד' סימנין אכשר
 ביה רחמנא. כלומר אי
 שחט את אמו אי כשרה
 מותרת הוא בשחיטתה ואי
 אמו טרפה ושחיטת אמו
 אינה ראויה שחיטה (אתי)
 עצמו מתיר:

מאי בינייהו דג מקרטע. לאו צין רבי עקיבא וצ"ה קא בעי
 דמחלוקתן מפורש בהדיא לצ"ה דוקא משמיותו אלא צין
 צית שמאי לרבי עקיבא קאמר דתרווייהו מחיים מטמו וּמפרש דאיכא
 צינייהו דג מקרטע פירוש שקופץ ומדלג בחוק לציית שמאי טמא
 ולרבי עקיבא טהור כיון דלא זורקו
 צמים הוא יכול לחיות ומקרטע לשון
 כח וחיות גדול כמו שהציא בערוך
 מדלמר צילמדנו וצרפת בעלזותן
 וכיון שהוא יואל וזרחה את הנר מיד
 הוא מתחיל שמו ועומד וּמקרטע
 לפניו מדוך דלצה (פ"ב מהל' מתרגמינן
 קדמיה מקרטע):

רבי יוחנן אמר חלבו בהכלב בהמה.
 והא דשרי רבי יהודה לעיל
 חלבו של צן תשעה חי ה"מ לאחר
 שחיטה דיתר נשחיתת אמו:

בה חלב ושתי כליות. ולא תלמוד
 מאי קאמר צ"כ"ה שהציא
 צקונטרס יכול לא יהא צעונש ואזהרה
 אצל יהא צעמוד והקרב והא יהא
 קרא להחלב אשר על הקרב דמעטע
 מיניה שליל לענין הקרבה כתיב וי"ל
 דהא דקאמר צ"כ"ה ולא חלבו שליל לאו
 משום דלמעטע מההוא קרא אלא
 משום דמשתרי מן כל צצהמה ואין משו
 חלבו ויתר הכי קאמר דלמלא אע"ג
 דנפקא לן מכל צצהמה דלינו צעונש
 ואזהרה מ"מ הו צעמוד והקרב:

ר' דברי המתיר אוסר. והא דמתן
 קרעה טעון שחיטה
 אחיא אפילו לצדי דמתיר דהכא
 דוקא לצדי המתיר אסור דמתני
 שחיטת טרפה לענין טומאה והו
 כחציו שחוט ומו לא מהניא ציה
 שחיטה אצל התם לא נשחטה אמו
 כלל וכן הא דלמרינן לעיל (דף ע"ג).
 גצי צעיל דהושיט ידו למעי בהמה
 ושחט צה בן ט' חי מהו או דילמא
 אפילו לרצנן ד' סימנין אכשר ציה
 רחמנא לא דמי להא דלמרינן הכא
 לרצנן משום דהכל כחציו שחוט
 כדפרישית ואפילו לרצנא דלמר הכא
 ד' סימנין אכשר ציה רחמנא איכא
 למיעיני לעיל דדילמא שאני התם דלא
 יא לאויר העולם ואסור אפילו לרבי

מאיר וה"ג צין לרבי יוחנן צין
 לר"ל דפליגי בתלם חלב אצל אפילו
 מיתוקמא היא צעיל צעיל חלבו דאפילו
 לרבי יוחנן דלמר חדשים גרמי אינו
 לחלב שנתלם ויא לאויר העולם יואין
 איסור חלב חל עד שיוצא כדמוכח
 צ"ג גיד הגשה (לקמן דף ק"ב). וצקוף פ'
 דס שחיטה (כתיבות דף ג'): ואפי' לר"ל
 דלמר חדשים ואוירא גרמי אפשר
 דצמעי אמו מהני ציה שחיטה כי
 היכי דמהניא ליה שחיטת אמו: ו
 ולעטעמך

את הטרפה ומצא בה בן ט' חי
 מעון

הא לאו חלב מיקרי ופשיטא דלינו
 צעמוד והקרב ולמה לי למעוטיה: **טעמא** דידי. דלמינא לאו חלב הוא: **מהכא**. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלב דמעוטיה
 מהקרבא ואי לאו דמעוטיה הו אמיינא דחלב הוא: **משום הכי מעוטיה**. לאשמועינן דלאו חלב הוא אלא לדידך דלמרת חלב
 הוא לענין אכילה אמאי מעוטיה מהקרבא: **מידי דהוה אפחות זמן**. דליא לאויר וכלו חדשו ודכויל עלמנא בהמה הוא ופסליה
 רחמנא בהקרבא כל שצעה: **לדברי האוסר**. צן תשעה חי צכשרה עד שישחטנו: **מפני**. את זה צאכילה דשחיטתו מטהרתו:
לדברי המסיר. בלא שחיטה ששל כשרה: **אוסר**. צל טרפה דשחיטה דידה לא מהניא ציה וצשחיטת הטרפה לא מישתרי
 שהיה הוא כחוד מציבירה: **ארבעה סימנין**. היתר הוא לרבי ציה רחמנא מכל צצהמה תאכלו שחט רצה אוכלו צשחיטת אמו
 אצל אס צריך הוא לשחיטת עכמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא ניתר צ"ב מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
 וקנה של אמו: צין דרבי אמי וצין דרבי חסדא וצין צמני רבי חיאי צכולוהו גרסינן **השוחט את הטרפה** וצמוספתא דר' חיאי [פ"ד ה"ג] נמצא כן:
 טעון

נשחיטה וישחא. עסקינן שלא יא ממנה דס שאף אמו לא הוכשרה
 ולהאי תנא שחיטה בלא דס לא מכשרה וללא כרבי שמעון: **מאן תנא**.
 דמטמי ליה אע"פ שהוא חי: **טעמא טומאת אוכלין**. צן פקועה
 ואפילו חי אס נגע צטומאה: **ולריך הכשר**. דתרי גופי ניהו. אלא

לרי יוסי הגלילי מטמו מחיים וכרצנן
 דמתניתין לא חוקמה ונימא לדידהו
 כצשרא דיקולא דמיא דקסבר רבי
 יוחנן אפילו רצנן דפליגי ארבי יוסי
 הגלילי צטומאה סבירא להו כרצנן
 דמתניתין נשחיטה ואפילו הכי לא
 מטמו מפני שהוא חי ולא צפלוגתא
 דרבי מאיר ורצנן דמתניתין קמיפלגי:
ואוירא רבי יוחנן נעמיה. מדקאמר
 רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי צית שמאי
 המטמאין דגים מחיים אמרו דבר
 אחד שמו מינה רצנן דמטהרי צן
 פקועה לאו משום סבירא להו דטעון
 שחיטה כר"מ דאי טעמייהו משום
 דטעון שחיטה הוא אינהו נמי צדגים
 דלאו טעונין שחיטה מודו דמטמו
 צ"ש והכי משמע דרבי יוסי הגלילי
 ור"ש דהא: **משילוחו**. דכיון דאין
 טעונין שחיטה הרי הן כמתים:
מקרטע. מפרפר וכגון שיצט צו
 כקלע וצין סנפיריו דמו לאו חי
 כדלמרינן צמסכת שבת (דף ק"ו):
ונלדו צדגים סימני טרפה. כגון ניקצו
 מעיין לרבי עקיבא: **מהו**. שיטמא:
אצל דגים דאין צמנין. טרפות לא הו
 טרפות לגבייהו כמתיה: **טעילה נפל**.
 צהמה המפלת: **חלבו כחלב צהמה**.
 צכרת: **כחלב חי**. ואין צו אלא
 איסור נבלה שאין שחיטתו מטהרתו
 אלא חלבו כצשרו: **אוירא גרים**.
 לשוייה צהמה וכיון דנולד מיתסר ואפי'
 לרבי יהודה דלמר לעיל (דף ע"ג): חלבו
 מותר התם הוא דלא יא לאויר: **חלבו**
כחלב חי הדשים נמי גרמי. דחדשים
 ואוירא צעינן: **דהושיט ידו כו' הדשים**
גרמי. וכיון דכלו לו חדשו חלבו אסור
 ומיהו חי שחטה לאמו שרי ליה רבי
 יהודה מכל צצהמה תאכלו: **מה חלב**
ושחי הכליות כו'. צתורת כהנים'
 שגויה צשלמים את כל החלב אשר על
 הקרבא) ולא את השליל יכול לא יהא
 צעונש ואזהרה אצל יהא צעמוד
 והקרב כשהוא אומר חלב ושתי הכליות
 צאשט) שאין ת"ל דמתנה שלמים שאין
 כל מינ טעון אכילה הרי הן טעונין
 חלב ושתי הכליות אשם שכל מינו
 טעון אכילה אינו דין שיטעון חלב ושתי
 הכליות ומה תלמוד לומר אלא לומר
 לך מה חלב ושתי הכליות האמור
 צאשט מוצא מכלל שליל חלב זה מוצא
 מכלל חלב שליל שאיך יכול לומר חלב
 שליל יקריב הנמצא צאשט שהרי אין
 אשם נקבה: **אף כל**. אפילו בקרבנות
 הצאין נקבה חלב האמור צן מוצא
 מכלל שליל: **צשלמא לדידי**. דלמינא

חדשים גרמי איכא לאוקמא להא צן

צעמוד והקרב ולמה לי למעוטיה: **טעמא** דידי. דלמינא לאו חלב הוא: **מהכא**. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלב דמעוטיה
 מהקרבא ואי לאו דמעוטיה הו אמיינא דחלב הוא: **משום הכי מעוטיה**. לאשמועינן דלאו חלב הוא אלא לדידך דלמרת חלב
 הוא לענין אכילה אמאי מעוטיה מהקרבא: **מידי דהוה אפחות זמן**. דליא לאויר וכלו חדשו ודכויל עלמנא בהמה הוא ופסליה
 רחמנא בהקרבא כל שצעה: **לדברי האוסר**. צן תשעה חי צכשרה עד שישחטנו: **מפני**. את זה צאכילה דשחיטתו מטהרתו:
לדברי המסיר. בלא שחיטה ששל כשרה: **אוסר**. צל טרפה דשחיטה דידה לא מהניא ציה וצשחיטת הטרפה לא מישתרי
 שהיה הוא כחוד מציבירה: **ארבעה סימנין**. היתר הוא לרבי ציה רחמנא מכל צצהמה תאכלו שחט רצה אוכלו צשחיטת אמו
 אצל אס צריך הוא לשחיטת עכמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא ניתר צ"ב מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
 וקנה של אמו: צין דרבי אמי וצין דרבי חסדא וצין צמני רבי חיאי צכולוהו גרסינן **השוחט את הטרפה** וצמוספתא דר' חיאי [פ"ד ה"ג] נמצא כן:
 טעון

- א) [ומספתא פ"ד ה"ב]
- ב) [שם אהר רבי אומר]
- ג) עוקלין פ"ג מ"ח
- ד) [לעיל מב' וצ"ח]
- ה) [לעיל מב' ג']
- ו) [ויקרא פסח יד]
- ז) [ויקרא ג' ט']
- ח) [שם פ"ג מהל' מאכלות אכורות] שם אהר רבי יוחנן
- ט) [לעיל מב' ג']

גליון הש"ס

נב' רבא אמר לרבי
 המתיר. עי' צ"ק דף
 מו ע"א מוס' ד"ה מ"ט:
 בעין משפט אור ד'
 מ"י פ"ו מהל' מאכלות
 אכורות. שם אהר רבי יוחנן
 דהלכו מכלל חיה:

מוסף רש"י

למ"ד טרפה חיה.
 לעיל (מ'): אמרו לו
 והלא הכרזת מקיימות
 שמים ושלם שנים (לע"ד
 ב). טרפה אינה חיה.
 אף כוסף לחיות (שם).
 ד' סימנין אכשר ביה
 רחמנא. צאשט. או שני
 הסימנים שחטנו, או של
 אמו או שלו (לע"ד ע"ד).

רבינו גרשום

בשחיטה יבשחא חילא
 כר"ש. כלומר מה דאמר
 עבר בנהר הוכשר ואי לא
 הוכשר לא נטמא דשחטו
 את אמו ולא יצא ממנה דם
 ולא הוכשר העובר בהם
 אמו חילא כר"ש דאי כר"ש
 הא ס"ל אע"ג דלא יצא
 ממנה דם אין צורך הכשר:
 מאן תנא עבר בנהר
 הוכשר הלך בבית הקברות
 ונשחט. כו'. באוכלין דלמלא
 דלא חשוב חי אלא
 חשוב כשאר אוכלין
 דעלמא: דג מאימתי
 מקבל טומאת אוכלין. דג
 מקרטע איכא בינייהו דג
 מפרפר לבי"ה אין מקבל
 טומאת אוכלין עד שיתמו
 ולר' עקיבא משעה שאין
 יכולין להחיות מקבלין
 טומאת אוכלין: נולדו
 בדיגים סימני טרפה.
 אחת מ"ח טרפות מהו
 שיטמא טומאת אוכלין.
 אבל דגים דלא נפישא
 חיותיהו ליה ומשעה
 שנוולדו בו סימני טרפה
 מטמאין טומאת אוכלין:
 או דלמא אפי' למאן דאמר
 טרפה אינה חיה. כלומר
 הני מילי בהמה דנולדו
 בה סימני טרפה לאו
 חשובה חיה דאינה ראויה